

**CRIME
TIME**

Pauli Kuusiranta | JP Koskinen

ULVILAN MURHA

Kadonneen tekijän
jäljillä

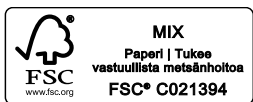
Pauli Kuusiranta | JP Koskinen

ULVILAN MURHA

Kadonneen tekijän
jäljillä

**CRIME
TIME**

Helsinki

© 2023 Pauli Kuusiranta ja JP Koskinen
CrimeTime on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä.

Taitto: Keski-Suomen Sivu Oy
Kansi: Kalevantuli / Matti Vartiala

ISBN 978-952-382-559-8

Painettu EU:ssa.

Sisällysluettelo

Murhaaja yön pimeydessä	9
Matka Suomen rikoshistorian omituisimpaan tapaukseen	13
Rikospaikkatutkinnan merkitys.....	17
Perustuslain mukainen sananvapaus	18
Murhalesken muistelmat.....	18
Jos asiassa vielä jotakin uutta ilmenisi	19
Vanhankylän henkirikos	21
Tutkinta alkaa Juha Joutsenlahden johdolla	25
Auerin ja Lahden taustoja tutkitaan	27
Anneli Auerin puhuttelu	29
Auerin kuulustelu asianomistajan asemassa	32
Rikosteknisen laboratorion lausunto klapista.....	37
Ulkopuolisia tutkijoita mukaan	37
Kiinniotettuja, pidätettyjä, vangittuja.....	38
Massatestaukset.....	39
Tutkinnanjohtaja vaihtuu 1.8.2008	41
Takaisin alkuun: Perjantaiyö 1.12.2006 klo 02.40	44
Millainen murhamies oli?	46
Anneli Auer kirjataan rikoksesta epäillyksi.....	49
Tekijäprofiili ja tapahtumainkulku	54
Tutkinnasta tietoa saavien joukkoa rajataan.....	56
Salainen tapaaminen	57

Telepakkokeinot	58
Esitutkintapöytäkirja	58
Rikosesta epäillyn totuudessapysymisvelvollisuus.....	60
Hätäpuhelusta pyydetty tutkimukset.....	62
FBI tutkii hätäkeskustallennetta	68
Pienten lasten turvallisuus	69
Syytettä ja syyttömyyttä tukevaa näyttöä	70
Mitä tapahtui ennen murhaa?	70
Murhaajan ja Jukka Lahden oletettu kamppailu	72
Onko terassin ovenlasi rikottu ulkoa vai sisältä?.....	73
Rekonstruktio ikkunalasin rikkomisesta 21.7.2009	74
Rekonstruktio 26.11.2009 makuuhuoneen valoista	76
Rekonstruktio makuuhuoneen ja pesuhuoneen välisen oven avaamisesta 26.11.2009.....	77
Fileerausveitsi	77
Tekovälineenä puuklapi	79
Veriset hiukset.....	79
Veriset kengänjäljet ja jälkien puuttuminen.....	80
Rekonstruktio veren kuivumisesta 26.11.2009	82
Anneli Auerin yllä ollut punainen t-paita.....	83
Ruskeankirjavat kuidut	84
Kynnenalusnäytteet ja muut näytteet.....	86
Vuoteesta löydetty näppylähanska ja ovenpielessä oleva näppylähanskan jälki.....	88
Jukka Lahden vieressä käden alla ollut kengänjälki.....	91
Kosteat hiukset	91
Verijälkitutkimus.....	93
Poliisikoiran käyttö.....	95
Hajutunnistus	97

Muistijälkiteksti	97
Hätäkeskusnauhoituksen alussa ei kuulu valitusääniä.....	101
Lääninoikeuslääkärin lausunnot.....	103
Tekovälineenä fileerausveitsi	105
Ulkoterassin ja ikkunan vuorilaudan verijäljet	106
Anneli Auer otetaan kiinni ja pidätetään	108
Vangitsemisoikeudenkäynti.....	109

Mitä siis Ulvilan Vanhassakylässä tapahtui joulukuussa 2006?..... 111

Anneli Auerin tunnustukset syksyllä 2009.....	111
Hätäkeskuspuhelun äänet: -(u)-o-le.....	124
Riidattomana pitämä seikka muuttuu riitaiseksi.....	125
Anneli Auer kuulusteltavana.....	129
Amanda Auerin videoidut puhuttelut.....	130
1. käyntikerta	132
2. käyntikerta	133
3. käyntikerta	134
Mitä Amandan kertomuksesta voi päätellä?	136

Vaasan hovioikeuden päätös

– ”Virheelliset ja harhaanjohtavat seikat”	141
--	-----

Oliko kyseessä sittenkin perheriita? .....

Eräs yksityiskohta	150
--------------------------	-----

Vaasan hovioikeuden tekemä johtopäätös ei ole oikea.....

Hovioikeuden tulkinta Amandan kertomuksesta.....	153
Onko Jukka ollut lattialla vatsallaan Amandan mennessä katsomaan vanhempiaan kolmannen kerran?.....	155
Lasten ja nuorten oikeuspsykiatrian tutkimukset	156
Ulkupuolinen tekijä – valemuisto vai ei?.....	157

Amandan kirkaisu hätäpuhelun kohdassa 3:14.....	161
Jukka Lahtea ei ole voitu surmata väitetyssä ajassa	163
Hovioikeuden johtopäätöksiä hätäkeskuspuhelusta	168
Pirkko Lahden ja Lasse Nurmen lausunnot	169

Toteutuiko oikeus? 173

Syyteeseen nähden vaihtoehtoisen tapahtumainkulun poissulkeminen	174
Joutsenlahden osuus oikeudenkäynneissä	176
Tekninen tutkija Matti Mäkisen rooli	179
Anneli Auer tutkituttaa poliisin toimet	181

Uvila, Tähtisentie 30.11.–1.12.2006..... 185

30.11. 2006 päivä	185
30.11.2006 klo 23.00–1.12.2006 klo 01.45.....	186
1.12.2006 klo 01.45–02.30	187
1.12.2006 klo 02.30–02.40	190
1.12.2006 klo 02.41–02.45	190
1.12.2006 klo 02.51	192

Uvilan murhan tuomiot 193

Vaasan hovioikeuden jälkimmäinen tuomio 19.2.2015	194
Valitus korkeimmalle oikeudelle	194

Mitä ajattelen tapauksesta nyt..... 201

Liite

Vaasan hovioikeuden päätös	205
----------------------------------	-----

Murhaaja yön pimeydessä

Joulukuun 1. päivänä 2006 tapahtui Ulvilassa järkyttävä henkirikos, jota on julkisuudessa laajasti käsitelty tapauksena Ulvilan murha. Vuonna 1955 syntynyt henkilöstövalmentaja Jukka S. Lahti surmattiin erittäin raa'alla tavalla. Hänen vaimoan, vuonna 1965 syntynyttä Anneli Aueria, puukotettiin rintaan. Tapahtuma-aikana asunnossa olivat perheen 2-, 4-, 7- ja 9-vuotiaat lapset.

Tapahtumat alkoivat keriytyä auki, kun Anneli Auer soitti Satakunnan hätäkeskukseen aamuyöllä klo 02.43 ja kertoi, että asuntoon oli tunkeutunut terassin ulko-oven rikkomastaan ikkunasta tummiin pukeutunut, isokokoinen arviolta 180 cm pitkä mieshenkilö, jonka kasvot olivat osittain peitetty. Hätäpuhelu kesti neljä minuuttia kaksikymmentä sekuntia, jonka aikana Jukka Lahden taustalta kuuluva vaikerointi hiljenee. Surmatyön tehtyään mies katosi yön pimeyteen samasta terassi-oven ikkunasta, josta hän oli saapunutkin.

Tapausta seuranneiden vuoden ja kahdeksan kuukauden aikana tutkintatoimet suuntautuivat pääasiallisesti Anneli Auerin kertoman ulkopuolisen tekijän tavoittamiseksi tutkinnanjohtaja, rikoskomisario Juha Joutsenlahden johdolla. Murhan tutkintaan satsattiin valtavat voimavarat. Porin poliisilaitoksen, läänin poliisijohdon ja eri poliisiyksiköiden tuki rikoksen selvittämiseksi oli vahvaa. Koko valtakuntaa järkyttä-

nyt erittäin raaka henkirikos haluttiin kerta kaikkiaan selvittää. Auerin kuvailemaa ulkopuolista tekijää etsittiin kaikin mahdollisin keinoin.

Olin mukana ja seurasin Joutsenlahden johtamaa tapauksen tutkintaa alusta lähtien ja keskustelimme siitä useasti. Tapaus oli siis minulle jo tuttu, kun Joutsenlahden jälkeen aloitin Ulvilan surmatyön tutkinnanjohtajana 1. elokuuta 2008. Siihen mennessä ulkopuolisen tekijän tutkintalinja ei ollut kovista yrityksistä huolimatta johtanut tuloksiin.

Tutkinnassa oli alusta alkaen ollut ristiriitaisuuksia ja seikoja, jotka olivat mielestäni yleisen elämäkokemuksen vastaisia. Perheen äidin Anneli Auerin osuutta ei ollut tutkittu riittävän tarkasti. Tutkinnan edetessä Auerin syyllisyyttä tukevat seikat vahvistuivat ja alkoi olla syytä epäillä häntä aviomiehensä murhasta. Ulkopuoliseen tekijään viittaavaa näyttöä ei käytännöllisesti katsoen ollut muuta kuin Auerin oma kertomus ja vanhimman tyttären havainto tekijän poistumisesta rikotusta ikkunasta sekä vuoteelta löydetyn klapin kulmasta taltioitu miehen DNA. Sekin osoittautui myöhemmässä vaiheessa tutkinnan yhteydessä toimineen henkilön DNA:ksi, jolloin ainoa konkreettinen todiste ulkopuolisesta tekijästä katosi virheen selviämisen myötä.

Hätäkeskusnauhoitteesta pyydetty lausunnot, teknisen tutkinnan tulokset ja muut esitutkinnassa selville tulleet seikat tukivat Anneli Auerin syyllisyyttä. Sen sijaan ulkopuoliseen tekijään viittaavaa selkeää näyttöä ei tullut.

Esitutkinta asiasta valmistui keväällä 2010 ja siitä laadittiin esitutkintapöytäkirja 6580/R/16735/06 liitteineen, jonka jälkeen juttu siirtyi syyteharkintaan. Siirryin eläkkeelle kesäkuun alussa 2010, joten seurasin tapauksen oikeuskäsittelyä ja monia yllättäviäkin käänteitä tiedotusvälineiden kautta. Oikeusprosessi jatkui ja pyydettiin lukuisia lisätutkintoja. Seurasin

mielenkiinnolla, mihin lopputulokseen oikeus lopulta päätyisi tapauksessa, jonka katsoin tutkintatiimin lukuisten yhteistyötahojen kanssa selvittäneen parhaan kykynsä mukaan.

Matka Suomen rikoshistorian omituisimpaan tapaukseen

Kahdestoista marraskuuta 2010 Satakunnan kärjäoikeus tuomitsi Anneli Auerin elinkautiseen vankeuteen miehensä murhasta. Ulvilan tapaus ei kuitenkaan loppunut kärjäoikeuden langettamaan elinkautiseen tuomioon. Valitusten myötä asiaa käsiteltiin vuosien 2010–2015 aikana moneen kertaan eri oikeusasteissa. Satakunnan kärjäoikeuden jälkeen Vaasan hovioikeus vapautti Auerin syyteistä 2011. Tämän jälkeen korkein oikeus palautti jutun takaisin kärjäoikeuteen 2012, kunnes Satakunnan kärjäoikeus katsoi vuonna 2013 Auerin uudestaan syylliseksi. Helmikuussa 2015 valituksen jälkeen Vaasan hovioikeus totesi Auerin jälleen syyttömäksi. Käsitellä loppui vasta, kun korkein oikeus ei loppuvuodesta 2015 antamallaan päätöksellä myöntänyt enää muutoksenhakulupaa.

Vaasan hovioikeuden kevättalvella 2015 antama päätös tuli näin lainvoimaiseksi äänestyspäätöksellä 2–1. Anneli Auer todettiin lopulta syyttömäksi niukimmalla mahdollisella tavalla. Eri mieltä oleva Vaasan hovioikeuden jäsen olisi tuominnut Anneli Auerin elinkautiseen vankeuteen aviomiehensä murhasta kuten Satakunnan kärjäoikeuskin teki kaksi eri kertaa, eri kokoonpanoissa.

Jo ensimmäistä Vaasan hovioikeuden 1.7.2011 antamaa vapauttavaa tuomiota hämmästeltiin. Silloin yhtenä hylkää-

misperusteena oli ollut tekovälineenä käytetyn kuusiklapin kulmasta taltioitu miespuolisen henkilön DNA, jonka oletettiin kuuluvan asuntoon tunkeutuneelle tekijälle. Asia kuitenkin selvisi kesällä 2013: DNA kuuluikin yhdelle KRP:n tekniselle tutkijalle. Näin puolustuksen keskeisin, ulkopuoliseen tekijään viittaava seikka raukesi.

Koko ajan Ulvilan surman rikosasian tuomioistuinkäsittelyssä on ollut vain kaksi vaihtoehtoista tapahtumainkulkua:

- 1) Syyttäjien esittämä, että Anneli Auer on surmannut Jukka Lahden.
- 2) Puolustuksen esittämä Anneli Auerin kertomus, että sisään asuntoon rikkomastaan terassin oven ikkunasta tunkeutunut ulkopuolinen mies on tappanut Jukka Lahden.

Mitään muuta varteenotettavaa vaihtoehtoa ei syyttäjien mukaan ole tullut esille. Tämä on ollut myös hovioikeuden toisessa valmisteluistunnossa 11.6.2014 julki tuoma oikeudenkäynnin lähtökohta: oikeudenkäynnissä on kysymys siitä, voidaanko Auerin kertomus ulkopuolisesta tekijästä sulkea syyttäjän esittämällä näytöllä pois varteenotettavana vaihtoehtona. (valitus, s. 8)

Esitutkinnassa emme saaneet esille mitään ulkopuolista henkilöä tukevaa näyttöä. Näin ollen teknisen tutkinnan tulokset eivät olleet ristiriidassa syytteen mukaisen tapahtumainkulun kanssa. Tässä kirjassa tulen esittämään, etteivät johtopäätökset ulkopuolisesta tekijästä perustu todistusaineistoon.

Tämän vuoksi Vaasan hovioikeuden tuomio oli minulle suuri yllätys. Olin pitänyt tapausta tutkinnan perusteella selvänä ja uskoin Satakunnan kärjäoikeuden langettavan tuomion jäävän voimaan. Vaasan hovioikeus päätyi vapauttavaan päätökseen mm. antamalla painoarvoa Auerin kertomukselle

ja puolustuksen nimeämien todistajien lausunnoille samalla kun syyttäjien esittämä näyttö sivuutettiin.

Tällaiseen tuomioon ei mielestäni olisi voitu päätyä, jos olisi suoritettu riittävän tarkka kokonaisarviointi, jota korkein oikeuskin aikanaan edellytti palauttaessaan jutun uudelleen käsiteltäväksi Satakunnan käräjäoikeuteen. Vaasan hovioikeus ei jostakin syystä tunnistanut perheessä ollutta vakavaa riitaa, joka johti Jukka Lahden surmaamiseen. Tekoa pidettiin yksivaiheisena ja lyhytkestoisena, mitä todistusaineisto ei millään lailla tue.

Vaikka Vaasan hovioikeuden tuomion perustelu on lähes 100 sivua pitkä, jää lukuisia hovioikeuttakin askarruttavia kysymyksiä avoimeksi.

Kaikki murhaan liittyvät keskeiset tosiasiat löytyvät kuitenkin jo vuonna 2010 valmistuneesta esitutkintapöytäkirjasta ja syyttäjien valituslupahakemuksesta ja valituksesta. Materiaalia on paljon. Kirjoituksessani viittaan seuraaviin lähteisiin:

- **Vaasan hovioikeuden tuomio**, mainitsen: ”kohta ja ao. numeron” tai ”Vaasan HO” ja sivunumeron (eri mieltä oleva Vaasan hovioikeuden jäsen). Vaasan hovioikeuden ensimmäinen tuomio annettiin 1.7.2011 ja jälkimmäinen 19.2.2015. Kun viittaan Vaasan hovioikeuden tuomioon, kyse on jälkimmäisestä tuomiosta, jos päivämäärää ei ole erikseen mainittu.
- **Syyttäjien valituslupahakemukseen**, valitukseen vedotesani mainitsen ”valitus” ja ao. sivunumeron
- **Esitutkintapöytäkirjaan**, mainitsen ”etptk” ja sivunumeron
- **Satakunnan käräjäoikeuden tuomio**, mainitsen ”Satakunnan KO” ja sivunumero

Esitän tässä kirjassa oman näkemykseni, miksi tapahtumainkulkua ulkopuolisesta tekijästä ei ole uskottava. Vaasan hovioikeus on itsekin useissa tuomion kohdissa todennut Auerin esittämän tapahtumainkulun ja muun todistelun välisen ristiriidan, esim. kohdat 281, 294, 305, 331. (valitus, s.5).

54-sivuisessa valituslupahakemuksessaan korkeimmalle oikeudelle kihlakunnansyyttäjät Kalle Kulmala ja Paula Pajula ovat perustelleet Vaasan hovioikeuden tuomiossa olevia virheitä asiakirjassa (ks. liite: valitus).

Oletin itsekin Vaasan hovioikeuden päätöksen jälkeen, että korkein oikeus myöntäisi muutoksenhakuluvan. Toisin kävi eikä lupaa myönnetty. Vaasan hovioikeuden vapauttava tuomio jäi siten lainvoimaiseksi.

Koska Vaasan hovioikeuden päätöksen mukaan tekijää ei ole löytynyt, Ulvilan murhajuttu on edelleen avoinna oleva rikosasia ja tutkinta sen selvittämiseksi jatkuu. Murha kun ei rikoksena vanhene koskaan.

Vaikka tapaukseen liittyvät asiakirjat ovat julkisia ja asiasta on oikeusprosessin aikana paljonkin yksityiskohtaisesti kerrottu, on niistä sivullisen vaikea saada selkeää käsitystä. Tässä kirjassa esitän tapahtumien kulun niiden todisteiden valossa, joita tutkinnan aikana saimme selville ja joita myöhemmin oikeusprosessin aikana ilmeni.

Rikosprosessi ei ole eksaktia tiedettä tai matematiikkaa, vaan inhimillistä toimintaa, johon sisältyy monenlaisia arvostuksenvaraisia ja subjektiivisestikin värittyneitä elementtejä. Objektiviisuus on kuitenkin aina keskeinen tavoite.

Kirjoituksessa en käy läpi kaikkia oikeudessa kiisteltäviä seikkoja yksityiskohtaisesti, koska ne eivät muuta kokonaiskuvaa. Syyttäjien valituslupahakemus ja valitus tarkkoine perusteluihin kannattaa ehdottomasti lukea. Siksi asiakirja on kirjoitukseni liitteenä.

Kritiikki kohdistuu paitsi Vaasan hovioikeuden tuomioon myös Auerin puolustuksen todistajina kuultuihin kollegoihini – Juha Joutsenlahteen, Kare Koskiseen ja Matti Mäkiiseen, jotka eivät enää olleet aktiivisesti mukana esitutkinnan loppuvaiheessa eivätkä siten tienneet tuloksista sen jälkeen, kun Anneli Auerin tutkintalinja jatkui minun johdollani. Esimerkiksi tekninen tutkija Matti Mäkinen suoritti rikospaikka-tutkintaa vain yhtenä päivänä 1.12.2006, vaikka teki Satakunnan rikostutkimuskeskuksessa paljonkin muita toimia tapaukseen liittyen.

Rikospaikkatutkinnan merkitys

Rikospaikan ja sen välittömän läheisyyden tutkinnalla on keskeinen merkitys rikoksen ratkaisemisessa. Tekninen tutkinta on tehtävä kerralla sillä tarkkuudella, ettei asiaan myöhemmin tarvitse palata. Rikospaikka muuttuu, jäljet häviävät jne. Vanhan totuuden mukaan kulunut aika on menetetty totuus. Vaihtoehtoiset tapahtuman kulut on aina otettava huomioon, vaikka tapaus sinänsä näyttäisikin selvältä.

Ulvilan murhan tutkinnassa oletettiin pitkään, että kysymyksessä olisi ollut ulkopuolinen tekijä, koska perheen äidin kertomusta asuntoon tunkeutuneesta tappajasta ei kyseenalaitettu. Vuoteesta löytyneestä kuusiklapista taltioitiin tuntematon DNA-tunniste, jonka oletettiin kuuluvan tälle ulkopuoliselle asuntoon tunkeutuneelle murhaajalle. Tämä yksityiskohta ohjasi tutkintaa ensimmäisten kuukausien aikana. Olettama oli, että klapin kulmasta taltioitu näyte ei voi olla muun henkilön kuin asuntoon tunkeutuneen murhaajan.

Perustuslain mukainen sananvapaus

Länsimaisissa demokratioissa sananvapaus on keskeinen perusoikeus, joka koskee kaikkia kansalaisia. Vaikka oikeuden tuomioita ei olekaan tapana arvostella, ei kriittiseen arviointiin ole laillista estettä. Tässä tapauksessa kritiikkiin on vahvat perusteet. Hovioikeuden ratkaisun loogisuutta voi jokainen lukija itse arvioida tässä kirjassa esitettyjen seikkojen valossa.

Poliisit suorittavat tehtäviään virkavastuulla. Toiminnan on oltava avointa ja sen on kestettävä ulkopuolinen tarkastelu ja arviointi. Kerron tekstissä poliiseista heidän omilla nimillään kuten Vaasan hovioikeuden oikeuden tuomioissakin. Myös Anneli Auer sekä hänen vanhin tyttärensä Amanda ja poikansa Alexander on julkisuudessa mainittu omilla nimillään. Etenkin Auer on oikeuskäsittelyn alusta alkaen vaatinut avoimuutta asian käsittelyyn ja kaikkia asiakirjoja julkisiksi. Mediajulkisuus onkin ollut hyvin laajaa. Tapaus on kiinnostanut ulkomaita myöten.

Ulvilan murhasta laadittu esitutkintapöytäkirja, oikeuden tuomiot perusteluineen, syyttäjien valituslupahakemus ja valitus ovat salassa pidettyjä kohtia lukuun ottamatta julkisia asiakirjoja ja siten kaikkien halukkaiden saatavissa. Viittaa kirjoituksessani näihin asiakirjoihin. Mitä kirjoitan, siitä luonnollisesti vastaan.

Murhalesken muistelmat

Anneli Auer kirjoitti omasta näkökulmastaan kirjan *Murhalesken muistelmat*, jossa esittää mielipiteensä julkisesti nimet mainiten. Allekirjoittanut on tarinassa saanut syyllisen roolin:

”Oikea totuus oli se, että kaikki alkoi mennä pieleen vasta, kun Pauli Kuusirannasta tuli tutkinnanjohtaja ja Tapio Santaajasta päätutkija ja poliisi alkoi rikkoa esitutkintalakia.”

Jokainen voi tietysti itse miettiä, millä tavalla asiat alkoivat Auerin mielestä mennä pieleen, kun tutkinnassa luovuttiin ulkopuolisen tekijän etsimisestä ja hän itse joutui epäilyjen kohteeksi.

”Murhalesken muistelmat on tarkka kuvaus murhayöstä joulukuussa 2006, poliisitutkinnan eri vaiheista ja neljästä pitkästä oikeudenkäynnistä – sekä arkisesta elämästä niiden välillä”, kirjoittaa Anneli Auer kirjansa takasivulla.

Kuinka tarkan kuvauksen rikoksesta epäilty yleensä antaa niistä tapahtumista, joista häntä syytetään, sekin jääköön jokaisen pohdittavaksi.

Jos asiassa vielä jotakin uutta ilmenisi

Kun kevättalvella 2010 ennen eläköitymistäni jäin vuosilomalle, tutkinnanjohtajana Ulvilan murha-asiassa jatkoi rikoskomisario Erik Salonsaari siltä varalta, että asiassa vielä jotakin uutta ilmenisi. En voinut edes aavistaa, mitä kaikkea minun jälkeeni tässä asiassa vielä tapahtuisi. Matka Suomen rikoshistorian omituisimpaan tapaukseen oli vasta alkanut.

Vanhankylän henkirikos

Torstai marraskuun 30. päivä 2006 oli raikkaan viileä loppuvuoden ilta. Seuraavana yönä kello 04:n aikaan puhelimeni soi. Soittaja oli Satakunnan alueen päällystöpäivystäjänä toimiva Rauman rikoskomisario Jussi Aarnio, joka kertoi Ulvilassa tapahtuneesta henkirikoksesta. Ilmoituksen mukaan Tähtisen-tiellä sijaitsevan omakotitalon terassin ulko-oven ikkunasta oli mies tunkeutunut asuntoon ja surmannut perheen isän ja puukottanut perheen äitiä. Aarnio kertoi myös ensimmäiset toimenpiteet, joihin oli jo ryhdytty. Aarnion mukaan ketään Porin rikososaston tutkinnanjohtajaa ei vielä ollut tavoitettu.

Kiirehdin työpaikalleni Porin pääpoliisiasemalle keskellä yötä. Porin kihlakunnan poliisilaitoksen organisaatiouudistuksen jälkeen valvonnan ja hälytystoiminnan kenttäryhmä vastasi myös rikostutkinnan alkutoimenpiteistä, sillä yöaikaan ei rikososaston henkilöstöä normaalisti ollut töissä. Rikostutkimuskeskuksen kulloinkin vuorossa olleet tekniset tutkijat hälytettiin rikospaikalle aina tarpeen mukaan. Käytäntönä oli ollut, että yksi tekninen tutkija oli aina yöaikaan varalla. Teknisten tutkijoiden kesken oli sovittu, että toinenkin tutkija oli aina hälytysvalmiudessa. Jos odotettavissa oli jotakin vaativampaa teknistä tutkintaa, tämä hälytettiin varallaolijan lisäksi paikalle.

Päästyäni Porin poliisiasemalle soitin kenttäjohtajana toimineelle ylikonstaapeli Ari Laakkoselle, joka partioi nuo-

remppi konstaapeli Tuomas Härmän kanssa poliisiautolla 211, täydentääkseni rikoskomisario Jussi Aarniolta saatuja ensitietoja ja tilannekuvaa. Samassa tarkoituksessa soitin rikosylikonstaapeli Ritva Lapinniemelle, joka oli jo rikospaikalla suorittamassa teknistä tutkintaa yhdessä vanhemman rikoskonstaapelin Matti Mäkisen kanssa. Paikalle oli hälytetty myös taktinen tutkija, rikosylikonstaapeli Kare Koskinen, jolle niin ikään soitin.

Laakkonen ja Härmä olivat olleet perjantaina 1.12.2006 partioimassa ja ajamassa Vanha-Koiviston suunnasta Porin keskusta, kun klo 02.43 saivat ilmoituksen Ulvilaan ja ajoivat paikalle nopeasti hälytysajona. Paikalla Laakkonen ja Härmä olivat klo 02.51, toisin sanoen vain vajaan kymmenen minuutin kuluttua hälytyksestä.

Ensitietojen mukaan Ulvilassa, osoitteessa Tähtisentie 54, olevaan Jukka Lahden ja Anneli Auerin perheen omakotitaloon oli terassin ulko-oven ikkunan rikottuaan tunkeutunut mieshenkilö, joka oli puukottanut Jukka Lahtea ja lyönyt veitsellä yhden kerran myös Anneli Aueria vasempaan rintaan. Auerin ensimmäisen kuvailun mukaan sisään tunkeutunut mies oli noin 180 senttiä pitkä, tukevahko 30–40-vuotias mies, jolla oli ollut osittain peitossa olleet pyöreät kasvot. Suomalaisen näköinen tunkeutuja oli pukeutunut tummiin vartalonmukaisiin vaatteisiin. Ennen poliisipartion saapumista mies oli poistunut samasta rikkomastaan terassin oven ikkunasta, josta oli sisään tunkeutunutkin.

Perheessä oli tapahtumahetkellä isän Jukka Lahden ja äidin Anneli Auerin lisäksi neljä alaikäistä lasta. Sosiaalityöntekijä Raija Suominen oli hälytetty paikalle lasten toimittamiseksi turvaan. Paikalle oli kutsuttu sairaankuljetusyksikkö (Ulvila 191), jonka muodostivat sairaankuljettajat Satu Vähäkrekula ja Irene Kivistö. He olivat todenneet Jukka Lahden elottomaksi.

Paikalle oli hälytetty myös poliisikoiranohjaajat, vanhempi konstaapeli Jari Röppänen ja ylikonstaapeli Ari Ojakoski. Olosuhteet jäljestämiseen olivat ilmeisen hyvät, sillä ei tuullut, ei satanut eikä luntakaan ollut maassa. Tehtävänä oli etsiä koiran avulla rikoksentehtäjän jättämiä jälkiä sekä rikoksentehtäjälinettä.

Valvomossa työvuorossa ollut vartija Aki Aaltosta, jonka entuudestaan tiesin hyväksi tietotekniikkaosaajaksi, pyysin selvittämään Jukka Lahden ja Anneli Auerin sekä perheen neljän lapsen henkilötiedot ja muut taustatiedot.

Tutkinnan kannalta on aina olennaista kerätä nopeasti kaikki se tieto, mitä on asianosaisista saatavilla. Käsitykseni mukaan oli ryhdytty kaikkiin niihin välttämättömiin toimenpiteisiin, jotka olivat tarpeellisia tämän julman ja erittäin törkeän henkirikoksen selvittämiseksi ja rikoksentehtäjän kiinni saamiseksi. Koska ihmiset kohta lähtisivät töihin, kaikki vihjeet ja havainnot rikoksentehtäjistä olisivat enemmän kuin tärkeitä. Murhaajan kiinnisaaminen mahdollisimman nopeasti on aina poliisin tärkein tehtävä.

Laadin tapahtumasta sen hetkisten tietojen mukaan lyhyen tiedotteen, joka toimitettiin laajaan jakeluun mediallyle aamulla klo 06.47. YLE Satakunta tiedotti asiasta jo aamuseitsemän uutisissa. Ulvilan surman mittava ja odottamattoman pitkään lopulta jatkuva mediamylläkkä alkoi.

Tiedote

Perjantaina 1.12.2006 klo 02.42 ilmoitettiin Satakunnan hätäkeskukseen Ulvilan Vanhassakylässä tapahtuneesta puukotuksesta. Tuntematon mieshenkilö oli rikottuaan omakotitalon terassin oven lämpölasin tunkeutunut asuntoon sisään ja puukottanut omakotitalon makuuhuoneessa 6-henkisen, vuonna 1955 syntyneen perheen isän kuoliaaksi. Perheen

vuonna 1965 syntynyt äiti oli päässyt soittamaan hätäkeskukseen. Myös perheen äiti oli saanut puukoniskun rintaansa. Poliisipartio oli tapahtumapaikalla 02.51. Tekijä oli poistunut paikalta.

Tekijän tuntomerkit: 180–190 cm pitkä, tummiin, vartalonmukaisiin vaatteisiin pukeutunut, tanakka, pyöreäkasvoinen mieshenkilö, jonka kasvot osittain peitetty.

Perheen neljä alaikäistä lasta on toimitettu sosiaaliviranomaisten huostaan. Lapset ovat 2-, 4-, 7- ja 9-vuotiaita.

Poliisi pyytää havaintoja Ulvilan Vanhankylän alueella tapahtuma-aikaan liikkuneista, tuntomerkkeihin sopivista henkilöistä. Havainnot pyydetään ilmoittamaan Porin poliisin numeroon 02 6237 650.

*Rikosylikomisario
Pauli Kuusiranta*

Perjantaina 1.12.2006 poliisitalon alakerran käskynjako-huoneessa pidetyssä aamupalaverissa oli runsas osanotto. Paikalla oli poliisien ja muun henkilökunnan lisäksi kihlakunnan-syyttäjä Jarmo Valkama, joka sittemmin toimi Ulvilan murhan syyttäjänä. Myöhemmin toiseksi syyttäjäksi juttuun nimettiin kihlakunnansyyttäjä Kalle Kulmala. Valkaman jäädessä pois vähän ennen eläköitymistään hänen tilalleen tuli kihlakunnansyyttäjä Paula Pajula. Palaverissa valtaosa ajasta kului murhan tiedossa olevien seikkojen selostamiseen. Samaan aikaan tutkinta Tähtisentiellä jatkui siellä olevien poliisien toimesta.

Olin sopinut tapaamisen Satakunnan Radion toimittaja Tapio Termosen kanssa Porin poliisitalolla kello 9. Tässä tapauksessa kävin lyhyesti lävitse siihen mennessä tiedossa olleet julkiset asiat. Median välityksellä tieto tapahtuneesta henkirikoksesta levisi nopeasti valtakunnan uutiseksi.

Mitä Ulvilassa todella tapahtui?

Jukka S. Lahti surmattiin kotonaan Ulvilan Tähtisentiellä 1.12.2006. Syylliseksi epäilty puoliso Anneli Auer vapautettiin oikeudessa. Jääkö yksi rikoshistoriamme kuohuttavimmista tapauksista ratkaisematta?

Jutun päättäjänä toiminut rikosylikomisario Pauli Kuusiranta käy poliisin tutkimusaineiston ja oikeudenkäyntipöytäkirjojen perusteella henkirikoksen uudelleen seikkaperäisesti läpi.

Kuusiranta rekonstruoi rikoskirjailija JP Koskisen kanssa murhayön tapahtumat ennennäkemättömän tarkasti. Millaisia virheitä tutkinnassa tehtiin, mitä poliisi sai selville ja millaiseen lopputulokseen ja miksi oikeuslaitos johtopäätöksissään lopulta päätyi.

Pauli Kuusiranta toimi Ulvilan jutun tutkinnanjohtajana Juha Joutsenlahden jälkeen. Hämeenlinnalainen kirjailija JP Koskinen on jo aiemmin selvittänyt Ulvilan surmaa ja kuvannut rikosta *Murhan vuosi* -romaanisarjassaan.

9 789523 825598

ISBN 9789523825598
Kl. 35.7

**CRIME
TIME**